

Portefeuillehouder : wethouder A.M.C. Schep
 Afdeling : Bouwen en Wonen - N. Segers
 Product : 01. Verkeer / wegbeheer
 Subproduct : -
 Onderwerp : Straatnaamgeving plangebied Haringbuys
 Overveen : 17 januari 2013
 Registratienummer : 2013001870
 Registratienummer(s) bijlage(n) : 2013001008, 2013002381, 2013001179 en 2013000942/Uitgangspunten straatnaamgeving projectplan Haringbuys

BESLUIT genomen door B&W d.d. 5 februari 2013, agendapunt 003.

Straatnaamgeving plangebied Haringbuys

Het college besluit

1. conform tekeningnummer 2013002381 voornemens te zijn de volgende 2 straatnamen, de naam van het gebied en de naam van de waterwegen en het fietspad aan de westkant van het plangebied Haringbuys toe te kennen:
  - a) voor de laan gelegen aan de noordkant van het gebied: Mies Noltelaan;
  - b) voor de laan gelegen aan de zuidkant van het gebied: Gezina van der Molenlaan;
  - c) voor de waterwegen in het plangebied: De Relle;
  - d) aan het fietspad gelegen aan de westkant van het gebied: Oude Trambaan;
  - e) voor het totale plangebied: Park Haringbuys;
2. deze nieuwe straatnamen op te nemen in de BAG administratie en in de Gemeentelijke Basisadministratie;
3. de raad te informeren.

Tekst collegebrief

N.v.t.

<u>Fatale datum en reden</u>	<u>Intern/extern advies ingewonnen</u>	<u>Bevoegdheid</u>	<u>Procedurevoorstel:</u>			<u>Besluit openbaar</u>	<u>Voorlichting</u>	<u>Bestuursplanner</u>
n.v.t.	Ja	College	t.k. Raad	n.v.t. n.v.t.	n.v.t. n.v.t.	Ja	advertentie, website	Nee

Afschriften aan:
 Michiel Schipper

Bespreken in B&W:	Ja
-------------------	----

1. Aanleiding

De beoogde realisatie van woningbouw in het plangebied Haringbuys te Aerdenhout maakt het noodzakelijk om 2 nieuwe straatnamen, 1 naam voor de waterwegen, het fietspad en een naam voor het totale plangebied toe te kennen.

2. De probleemstelling

Zoals in de inleiding reeds is genoemd, dienen een tweetal nieuwe straatnamen en een naam voor het totale gebied en een naam voor de waterwegen en het fietspad gekozen te worden. De elementen die van invloed zijn en onderdeel uitmaken van dit proces zijn:

- de nut en noodzaak van het hebben van straatnamen;
- de relevante regelgeving en het gevoerd straatnamenbeleid;
- plaatsbepaling gebied en de historische achtergrond ervan.

Basis, toetsingscriteria en systematiek voor de straatnaamgeving

Het toekennen van straatnamen vindt zijn basis in de Gemeentewet. Het indelen van een gemeente in o.a. straten maakt het voor de burgers, dienstverlenende instanties (politie, brandweer, ambulance en postbussen) mogelijk zijn snel te oriënteren in een gemeente.

De VNG heeft met betrekking tot straatnaamgeving de volgende richtlijnen ontwikkeld:

- een straatnaam moet passen bij de straten van de omgeving;
- er worden geen personen vernoemd, die nog in leven zijn, met uitzondering van de leden van het Koninklijk Huis;
- de naam moet passen bij de aard van de straat;
- verwarring tussen straten moet worden voorkomen;
- een straatnaam is zo mogelijk kort (maximaal 24 lettertekens) en eenvoudig gespeld;
- de naam moet uitspreekbaar zijn;
- de mogelijkheid tot verbastering en dubbelzinnigheid moeten worden voorkomen.

Wettelijk kader

Met het toekennen van straatnamen moet ook rekening worden gehouden met de "Verordening straatnaamgeving en huisnummering Bloemendaal 2010" (hierna: Verordening) en de "Uitvoeringsvoorschriften straatnaamgeving en huisnummering Bloemendaal 2010" (hierna: Uitvoeringsvoorschriften). Met name de artikelen 3, 10 en 11 van de Uitvoeringsvoorschriften spelen hier een rol. Deze artikelen bepalen:

Artikel 3 Belangenafweging

Het college weegt bij gebruikmaking van zijn bevoegdheid tot naamgeving en nummering de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af.

Artikel 10 Toekennen van namen aan de openbare ruimte

1. *Het college neemt met de toekenning van namen aan de openbare ruimte de volgende uitgangspunten in acht;*
  - a. *verwarring tussen naamgeving moet worden voorkomen;*
  - b. *de naamgeving moet kort worden gehouden, in ieder geval maximaal 24 posities;*
  - c. *de naamgeving moet goed uitspreekbaar zijn;*
  - d. *de naamgeving moet geen mogelijkheid geven tot verbastering en/of dubbelzinnigheid;*
  - e. *de naamgeving moet een eenvoudige spelling hebben;*
  - f. *de naamgeving moet een geschikte klank hebben;*
  - g. *de naamgeving moet passen bij het karakter van het te benoemen object en omgeving;*
  - h. *de naamgeving moet passen bij de geschiedenis van het te benoemen object en omgeving.*
2. *Het college kent geen namen van bedrijven toe aan de openbare ruimte.*
3. *Het college laat straatnamen zo min mogelijk eindigen op -straat.*

Artikel 11 Toekennen naam van een persoon aan de openbare ruimte

1. *Een te vernoemen persoon moet bij voorkeur zijn overleden.*
2. *Het college onderzoekt het verleden van desbetreffende persoon alvorens de naam toe te kennen aan de openbare ruimte.*
3. *Het college vraagt zo mogelijk toestemming aan de naaste familie van desbetreffende persoon alvorens de naam toe te kennen aan de openbare ruimte.*

Plaatsbepaling van het gebied

Het gebied ligt tussen de Zandvoortweg en het Rijnegomkwartier. Aan de oostkant wordt het terrein begrensd door de Houtvaart. Twee oude hoofdroutes kruisen elkaar vlakbij het Haringbuys terrein, Oost-west route de Zandvoortweg en de noord-zuid route, de Oosterduinweg-Boekenroedeweg.

Geschiedenis gebied

In het kort iets over de geschiedenis van dit gebied. In het begin van de 17e eeuw was er in wat wij tegenwoordig Aerdenhout noemen geen dorpskern. Wel lag daar de viersprong van de eeuwenoude Noord-zuidverbinding langs de duinrand en de weg naar Zandvoort. Op een zeer strategische plaats, ter hoogte van de Viersprong, stond voor passanten naar Zandvoort een klaphek, dat toegang gaf tot de wildernis, zoals het gebied rond Aerdenhout destijds werd aangeduid. Toen de inwoners van Zandvoort steeds meer gebruik gingen maken van de mulle zandweg naar zee om in Haarlem of zelfs in het verre Amsterdam hun vis op de markt te verkopen, veranderde het klaphek in een tolhek. Een ideale plaats voor de vestiging van een herberg. In het begin van de 17e eeuw waren bij het tolhek twee herbergen gesitueerd, de oudste herberg was tevens tolhuis en werd "het Claverblad" genoemd. In 1649 werd "het Claverblad" verkocht aan Dirk Knoop, deze veranderde hoogstwaarschijnlijk de naam van de herberg in "Haringbuys". De Haringbuys heeft meer dan drie eeuwen dienst gedaan als herberg en tolhuis. De kleine kern bij de Viersprong in Aerdenhout was na de eeuwwisseling uitgegroeid tot het hart van een nieuw Aerdenhout waar veel welgestelde burgers uit de stad neerstreken.

3. De doelstelling

Het doel is om voor het plangebied Haringsbuys 2 straatnamen, een naam voor de waterwegen en een naam voor het gehele gebied toe te kennen.

Door het consulteren van de klankbordgroep straatnaamgeving Haringbuys wordt op interactieve wijze vorm gegeven aan de tot standkoming van de nieuwe straatnamen.

4. De oplossingen

De oplossing is gelegen in het benoemen van 2 niet eerder gebruikte straatnamen, een naam voor de waterwegen, het fietspad en een naam voor het gehele gebied, met inachtneming van de hierboven omschreven uitvoeringsvoorschriften.

Systematiek met betrekking tot de keuze van de straatnamen.

Het nieuwbouw project is een op zichzelf staand gebied hierdoor is het niet noodzakelijk om in de straatnaamgeving aansluiting te zoeken met een al bestaande woonwijk.

Voor de straatnamen zijn door diverse disciplines suggesties ingebracht:

Proces rond straatnaamgeving:

Diverse interne- en externe disciplines hebben suggesties gedaan voor straatnamen. De verantwoording van deze suggesties treft u aan in de bijlage.

Uit deze ingebrachte suggesties zijn 2 thema's te destilleren.

Thema 1:

Dit thema is gebaseerd op gebeurtenissen uit de lokale geschiedenis van het gebied.

- Gezina van der Molenlaan

Gezina Hermina Johanna van der Molen (1892-1978) was de eerste vrouw die in 1937 promoveerde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en tevens de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de VU (1949).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1940 al actief in het verzet tegen de Duitse bezetters. Zij redde veel joodse kinderen uit de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam en was mede oprichtster van het illegale blad Trouw op 30 januari 1943. De oprichting van het blad vond plaats in haar huis aan de Klapheklaan. Een bijzondere bijkomstigheid vormt het feit dat zij dichtbij het plangebied aan de Klapheklaan 14 te Aerdenhout gewoond heeft.

- Mies Noltelaan

Maria Elizabeth Nolte (1899-1986), beter bekend onder de naam Mies Nolte, was evenals Gezina van der Molen vanaf het begin van de Tweede Wereldoorlog actief bij het verzet betrokken. Ook zij heeft een actieve rol gespeeld in het redden van joodse kinderen uit de crèche bij de Hollandsche Schouwburg te Amsterdam. Zij was de huisgenote van Gezina van der Molen en derhalve eveneens woonachtig op het adres Klapheklaan 14 te Aerdenhout. In de naoorlogse jaren was zij lerares en directrice van het Sancta Maria lyceum, raadslid voor de KVP in Bloemendaal van 1949-1966 en van 1953-1966 de eerste vrouwelijke wethouder van de gemeente Bloemendaal.

- Siewert Bruins Slotlaan

J.A.H.J.S. Bruins Slot (1906-1972)

Vanaf het begin van de Tweede Wereldoorlog al betrokken bij het verzet tegen de Duitse overheersing. Hij is medeoprichter van het blad Trouw en vervulde van 1946 tot 1971 de functie van hoofdredacteur bij dit blad. Van 1946-1963 lid van de Tweede Kamer voor de ARP en van 1956 tot 1963 werkzaam als fractievoorzitter van bovengenoemde partij.

Thema 2.

Dit thema is gebaseerd op het vroegere gebruik en op markante objecten in het gebied.

- Oude Trambaan

Van 1899 tot 1 september 1957 reed er een NZH-tram van de Noord-Zuid-Hollandse Vervoersmaatschappij door Aerdenhout (de lijn Amsterdam-Haarlem-Zandvoort). Het tracé tussen Haarlem en Zandvoort was in 1899 de eerste elektrische tramlijn in Nederland. Op het voormalige tracé werd naderhand een ruim fietspad aangelegd.

- Haringbuys

Toen Dirk Knoop in 1649 de herberg "het Claverblad" kocht, heeft hij naar alle waarschijnlijkheid deze herberg omgedoopt in "Haringbuys". De Haringbuys heeft meer dan drie eeuwen dienst gedaan als herberg en tolhuis. De visverkopers uit Zandvoort deden deze herberg vaak aan op hun weg naar de markten in Haarlem of Amsterdam.

Thema 3

Dit thema is gebaseerd op het recente gebruik van het gebied als manege.

Door de heer Wim Burggraaf zijn met betrekking tot dit thema de volgende suggesties gedaan:

- Piaffelaan, dit is de benaming voor een dressuuroefening;
- Pirouettelaan, dit is de benaming voor een dressuuroefening;
- Grand Prixlaan, dit is een bepaald niveau in de dressuur;
- Cavalettelaan, heeft te maken met het trainen van paarden voor het springen;
- Parellilaan, deze benaming heeft betrekking op een bepaalde dressuurmethode;
- Longeerlaan, longeren is het rondjes laten lopen van een paard aan een longerlijn om het paard te oefenen of te laten bewegen.
- Barragelaan, deze benaming heeft betrekking op de finale van een springconcours.

-

Voorkeur van de ambtelijke werkgroep m.b.t. de straatnamen

Door de ambtelijke werkgroep worden de thema's 1 en 2 meer passend gevonden voor het plangebied Haringbuys dan het door de heer Burggraaf aangedragen thema 3. De meeste affiniteit heeft de werkgroep met de namen genoemd in thema 1, (Gezina van der Molenlaan en Mies Noltelaan).

De ambtelijke werkgroep vindt deze namen geschikt voor het plangebied "Haringbuys" omdat:

- beide namen voldoen aan de criteria van de VNG ten aanzien van straatnaamgeving;
- beide namen voldoen aan de criteria genoemd in onze Verordening en Uitvoeringsvoorschriften;
- beide namen hun oorsprong vinden in de locale geschiedenis van het gebied en omdat beide dames vlakbij het plangebied gewoond hebben;
- beide dames naast hun verzetsactiviteiten in het naoorlogse Nederland maatschappelijk ook een belangrijke bijdrage geleverd hebben;
- het aantal straatnamen vernoemd naar vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in deze gemeente;
- op basis van de bovenstaande argumenten gaat de voorkeur uit naar de twee vrouwenamen.

De beide namen van thema 2 - Oude Trambaan en Haringbuys - zijn eveneens geschikt voor het plangebied omdat:

- beide namen voldoen aan de criteria van de VNG ten aanzien van straatnaamgeving;
- beide namen voldoen aan de criteria genoemd in onze Verordening en Uitvoeringsvoorschriften;
- beide namen een directe link hebben met het vroegere gebruik van het gebied;
- zowel de herberg/tolhuis "Haringbuys" als de voormalige trambaan aan te merken zijn als markante objecten in het plangebied.

Invulling interactieve beleidsvorming

In de nota Interactieve beleidsvorming is o.a. bepaald dat het wenselijk is om burgers bij de beleidsvorming te betrekken.

Om de keuze uit de straatnamen te vergroten en inhoud te geven aan de interactieve beleidsvorming zijn de volgende personen/instanties tijdens een bijeenkomst op 15 januari 2013 geconsulteerd:

- Martin van de Bunt, raadslid van de VVD en Arend Soeteman, voorzitter van de Stichting Doctor Abraham Kuiper fonds betrokken bij de herdenking van de oprichting van het blad Trouw;
- Michiel Pieters, lid van de klankbordgroep en voorzitter van de Stichting Haringbuys en als bewoner van de Rijnegomlaan actief betrokken bij de ontwikkeling van het Haringbuys gebied;
- Gert Jan van Setten, als redactielid actief bij de historische vereniging Ons Bloemendaal;
- Marilou Diaz Hekking, als bewoonster van de Rijnegomlaan bekend met het plangebied;
- Alexander Taggenbrock, sinds 1939 woonachtig op het adres Teding van Berkhoutlaan in de buurt van plangebied;
- Engeline Gmelich Meijling als bewoonster van de Rijnegomlaan bekend met het plangebied verhinderd voor deze bespreking;
- Wim Burggraaf als bewoner en oud personeelslid van deze gemeente bekend met het plangebied, niet aanwezig bij deze bespreking
- Michiel Schipper, als projectleider actief betrokken bij de ontwikkeling van het gebied;
- Nel Segers, uit hoofde van haar functie betrokken bij de huisnummering en straatnaamgeving van deze gemeente;

- Paul Schaapman, medewerker afdeling bouwen en wonen, lid ambtelijke werkgroep niet aanwezig;
- Bianca Groenewegen, medewerker communicatie, lid ambtelijke werkgroep niet aanwezig;
- Annemieke Schep, portefeuillehouder en gespreksleider van deze bijeenkomst.

Een verslag van deze bespreking is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Op basis van de uitkomsten van de bovengenoemde bijeenkomst en de aanbevelingen van de ambtelijke werkgroep worden de volgende namen voorgesteld:

1. voor de laan gelegen aan de noordkant van het gebied, Mies Noltelaan;
2. voor de laan gelegen aan de zuidkant van het gebied, Gezina van der Molenlaan;
3. voor de waterwegen in het plangebied, Bosch en Landzigt Relle;
4. voor het totale plangebied, Park Haringbuys;
5. voor het fietspad aan de westkant van het gebied; Oude Trambaan.

Voor een beschrijving van Mies Nolte en Gezina van der Molen verwijs ik naar de voorgaande omschrijving onder punt "thema 1".

Bosch en Landzigt Relle

Een Relle is een gegraven waterweg voor het afvoeren van grondwater van de aanliggende percelen. Er bestaan ook natuurlijke Relle, hoofdzakelijk in duingebieden. Zo zijn er in Aerdenhout ook nog enkele delen van "De Relle" komende uit de duinen. De waterweg bij het weiland aan de Teding van Berkhoutlaan dient voor het afwateren van Bosch en Landzigt. De aan te leggen waterweg op het Haringbuys terrein zal worden aangesloten op de waterweg langs dit weiland, mogelijk sloot de korte uitloper van de Relle eens aan op het water langs Bosch en Landzigt.

Park Haringbuys

Voor het totale plangebied (straten inclusief waterwegen) luidt de naam Park Haringbuys.

Toen Dirk Knoop in 1649 de herberg "het Claverblad" kocht, heeft hij naar alle waarschijnlijkheid deze herberg omgedoopt in "Haringbuys". De Haringbuys heeft meer dan drie eeuwen dienst gedaan als herberg en tolhuis. De visverkopers uit Zandvoort deden deze herberg vaak aan op hun weg naar de markten in Haarlem of Amsterdam.

De werkgroep/straatnaamcommissie wilde de naam Park Haringbuys terug laten komen als verwijzing naar respectievelijk de herberg/tolhuis "de Haringbuys" als markant object in het gebied als ook als verwijzing naar het vroegere gebruik van het gebied.

Oude Trambaan

Voor het fietspad gelegen aan de westkant van het plangebied Haringbuys luidt de naam Oude Trambaan. Voor een beschrijving van Oude Trambaan verwijs ik u naar de voorgaande omschrijving onder punt thema 2.

Onderzocht zal worden of deze naam voor het overige fietspad richting Zandvoort doorgetrokken kan worden.

Opmerking met betrekking tot de voorgestelde wijziging van de benaming van de waterwegen

De Relle

Bosch en Landzigt Relle is een samenvoeging van de naam van het landgoed Bosch en Landzigt en de naam van het riviertje "De Relle". Het woord Relle komt in het Nederlands niet als zelfstandig woord voor en is derhalve niet passend in de dubbele naam. De naam "De Relle" verwijst naar het riviertje dat lange tijd door Aerdenhout stroomde. Deze waterloop diende tot afvoer van het water uit de duinen door de filterende werking van het duinzand was dit water zeer schoon en helder. De Relle wordt een duinrel genoemd.

Suggesties met betrekking tot de naamsbekendheid en de inrichting van het gebied.

Tijdens de bijeenkomst zijn door de participanten enige suggesties gedaan ter verbetering van de naamsbekendheid van het gebied:

- het ontwikkelen van een boekje met informatie over het gebied;
- het plaatsen van informatie plaquettes over de historie van het gebied Haringbuys op de plaats van de vroegere trambaan en over de waterweg/Relle;
- het aanbrengen van 2 bescheiden kolommen bij de ontsluitingswegen van het plangebied.

Deze suggesties zullen nog beoordeeld moeten worden op hun haalbaarheid.

Aanbeveling tot het instellen van een permanente klankbordgroep voor straatnaamgeving.

In deze gemeente komt het toekennen van nieuwe straatnamen sporadisch voor echter om te komen tot een eenduidige en transparante werkwijze is het raadzaam een klankbordgroep in te stellen die deze materie regelt.

In deze klankbordgroep zijn de volgende leden opgenomen:

- portefeuillehouder;
  - projectleider plangebied;
  - medewerker straatnaamgeving;
  - lid historische vereniging Ons Bloemendaal;
- Deze klanbordgroep kan aangevuld worden door een raadslid, een bewoner en een projectontwikkelaar.

6. De effecten

Het effect is dat voor het plangebied Haringbuys voor 2 straten, de waterwegen, het fietspad en het totale plangebied een naam is gekozen.

7. Milieu-aspecten

N.v.t.

8. Communicatie-aspecten

Stukken naar Raad (via Griffie):
De stukken ter kennisname opsturen aan de raad.

9. Financiële aspecten/risico's

N.v.t.

10. BTW-aspecten

N.v.t.

11. Voorstel

Het college besluit

1. conform tekeningnummer 2013001008 voornemens te zijn de volgende 2 straatnamen, de naam van het gebied en de naam van de waterwegen van het plangebied Haringbuys toe te kennen:
  - a) voor de laan gelegen aan de noordkant van het gebied: Mies Noltelaan;
  - b) voor de laan gelegen aan de zuidkant van het gebied: Gezina van der Molenlaan;
  - c) voor de waterwegen in het plangebied: De Relle;
  - d) aan het fietspad gelegen aan de westkant van het gebied: Oude Trambaan
  - e) voor het totale plangebied: Park Haringbuys;
2. deze nieuwe straatnamen op te nemen in de BAG administratie en in de Gemeentelijke Basisadministratie;
3. dit besluit ter kennisname op te sturen aan de raad.

12. Uitvoering

Het besluit publiceren in het Weekblad
Het toekennen van een naam op grond van de Verordening straatnaamgeving en huisnummering Bloemendaal 2010 is een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Ingevolge de (Awb) kan tegen dit besluit bezwaar worden gemaakt.

Het hoofd van de afdeling Bouwen en Wonen,

V.J.D.Portanger